

Hoofdpijnen van de landelijke regietafel van 31 oktober 2016

Ontwikkelingen asielinstroom

- De asielinstroom blijft dit jaar tot nu toe ruim onder het niveau van 2015 en onder het niveau van de begrotingsprognose voor 2016. Aan de buitengrenzen van de EU is te zien dat het aantal vluchtelingen dat in Griekenland aankomt vele malen lager is dan vorig jaar. In Italië zijn dit jaar tot nu toe juist meer aankomsten dan in 2015.
- Een groot deel van de asielinstroom bestaat de afgelopen tijd uit asielzoekers uit veilige landen en is dus minder kansrijk in het verkrijgen van een asielvergunning. De laatste weken zijn er met name veel asielverzoeken van Marokkanen en Algerijnen. In verband met de specifieke dynamiek die dit met zich meebrengt, worden maatregelen voorbereid, waar nodig in afstemming met de gemeenten.
- Verder komen er de laatste maanden veel nareizigers naar Nederland, en naar verwachting zal dit de komende tijd zo blijven. Dit heeft o.a. consequenties voor de huisvesting; er zijn nu nog veel alleenstaanden, maar velen van hen verwachten binnen afzienbare tijd nareizende gezinsleden. Met deze ontwikkelingen is rekening gehouden bij het vaststellen van de huisvestingstaakstelling voor 2017. Gezien deze ontwikkelingen is het dus zaak dat gemeenten voortvarend werk blijven maken van het huisvesten van vergunninghouders.
- De staatssecretaris van VenJ zal binnenkort de Tweede Kamer informeren over de hoogte en samenstelling van de asielinstroom en daarbij op deze ontwikkelingen ingaan. De communicatie zal afgestemd worden met de VNG. De VNG kan bijdragen aan het informeren van gemeenten.
- IPO en VNG signaleren dat diverse gemeenten aangeven dat ze niet genoeg vergunninghouders door het COA gekoppeld krijgen om te huisvesten. IPO heeft een lijstje gedeeld van deze gevallen. VenJ en COA gaan na wat er in deze gevallen speelt en welke oplossingsmogelijkheden er zijn.

Totaalbeeld opvanglocaties

- Aan de landelijke regietafel van 8 september jl. was afgesproken dat de regionale regietafels een advies aan de staatssecretaris van VenJ zouden uitbrengen over het perspectief van de plannen die er liggen voor opvanglocaties. Vanwege de lagere asielinstroom bleken er op dit moment geen nieuwe opvangplekken nodig te zijn, terwijl er nog 34.000 plekken in planvorming waren. Afgesproken was dat er drie opties zijn voor die plannen: 1) inzetten voor een andere doelgroep (zoals vergunninghouders), 2) achter de hand houden of 3) in goed overleg stopzetten.
- Op basis van de adviezen van de regionale tafels is een totaalbeeld gemaakt. Hieruit blijkt dat de meeste gemeenten aangeven dat de plannen kunnen worden stopgezet. Enkele plannen kunnen (voorlopig) achter de hand worden gehouden en voor enkele plannen wordt onderzocht of ze ingezet kunnen worden voor de huisvesting van vergunninghouders. Er zijn nog enkele bijzondere gevallen, waarbij de gemeente bijvoorbeeld de mogelijkheden wil verkennen voor een 'wissellocatie opvang/huisvesting' en innovatieve vormen van huisvesting voor verschillende doelgroepen wil realiseren; met de betreffende gemeenten lopen nog gesprekken.
- De landelijke regietafel neemt kennis van het totaalbeeld en spreekt waardering uit voor de wijze waarop de regionale tafels deze inventarisatie hebben gedaan. De staatssecretaris van VenJ zal op korte termijn per brief op de afzonderlijke adviezen van de regionale regietafels reageren.

Vorbereidingskosten opvanglocaties

- Aan de landelijke regietafel van 8 september jl. was afgesproken dat Rijk en VNG in overleg gaan over de manier waarop kan worden omgegaan met vergoeding van aantoonbare, reële (meer)kosten waarmee gemeenten geconfronteerd zijn bij stopzetting van plannen voor opvanglocaties.
- Er is een eerste beeld op basis van een aantal door gemeenten ingediende claims. De hoogte van deze claims loopt fors uiteen. Om een vollediger beeld te krijgen, zal nu via de regionale regietafels een bredere inventarisatie plaatsvinden bij gemeenten die concrete plannen aan het ontwikkelen waren voor een opvanglocatie. Daarbij zullen enkele kaders worden meegegeven, om een eenduidig beeld te krijgen welke aantoonbare, reële meerkosten zijn gemaakt door gemeenten. Deze kaders worden opgenomen in eerdergenoemde brief aan de regionale regietafels. Over deze kaders wordt overeenstemming gezocht met de VNG. Er zijn ook gemeenten die kosten hebben gemaakt op het gebied van onderwijs; in de brief zal worden vermeld in welke gevallen men zich bij het ministerie van VenJ kan melden en in welke gevallen bij het ministerie van OCW.

Inzet op integratie en participatie

- Middels een presentatie van het ministerie van SZW wordt besproken hoe Rijk, COA en gemeenten samen optrekken om via werk en scholing een snelle en effectieve integratie en inburgering van vergunninghouders te realiseren. Er wordt o.a. gewerkt aan mogelijkheden om asielzoekers al vanuit het AZC voor te bereiden op werk en integratie door middel van vrijwilligerswerk. Het ministerie van SZW heeft eind oktober een brief aan de Tweede Kamer gestuurd over de ontwikkelingen op het gebied van integratie en participatie.
- In het uitwerkingsakkoord verhoogde asielinstroom zijn voor deze doeleinden middelen beschikbaar gesteld. Een goede samenwerking vanaf het eerste moment en warme overdracht tussen COA en gemeenten wordt gezien als de sleutel tot succes.

Evaluatie bestuurlijke samenwerking hoge asielinstroom

- Bij alle betrokkenen leeft een brede wens om de interbestuurlijke samenwerking rond opvang en huisvesting te evalueren. Afgelopen weken zijn de evaluatiewensen opgehaald bij de diverse partijen vertegenwoordigd aan de landelijke regietafel.
- De landelijke regietafel stemt in met het voorliggende voorstel en besluit om de evaluatie onderdeel te maken van het reeds lopende onderzoek van de Adviescommissie Vreemdelingenzaken (ACVZ) naar opvangmodaliteiten. Afgesproken wordt dat een vertegenwoordiging van VNG, IPO, Rijksheren en COA plaatsneemt in de begeleidingscommissie van het onderzoek.

Vervolg landelijke en regionale regietafels

- De partijen aan de landelijke regietafel hechten waarde aan deze vorm van samenwerking en overleg. Daarom zal voortaan vier keer per jaar een vergadering van de landelijke regietafel worden ingepland, waarvan in elk geval twee doorgaan. Dit biedt de gelegenheid om gezamenlijk te spreken over de ontwikkelingen rond opvang en huisvesting en de daarmee samenhangende activiteiten.
- De regionale regietafels zullen regelmatig om input gevraagd worden. Daarom spreekt de landelijke regietafel de wens uit dat de infrastructuur van regionale regietafels blijft bestaan. Het is aan de regionale regietafels in welke vorm en frequentie dit wordt vormgegeven.